

Jak Maryša potkala na žních Pastiera

Už podruhé nabídl letošní divadelní žně trojprogram. V pátek večer se představil Slovanský tyátr z Olomouce s vlastním a originálním zpracováním "hanáckého" dramatu Maryša, na malém sále si skalní příznivci přehlídky připomněli Nebezpečné známosti v kratičkém monologu Marty Bečvářové a dobrou noc popřál všem "vychodniarský" Pastier. Ten přinesl zároveň malé zklamání jednomu z diváků, který celý týden čekal na drama o životě francouzského vědce a objevitele Pasteura.

Holt znalost slovenského jazyka mezi obyvateli Čech už nejsou, co bývaly. Snad i 9. Česko-Slovenské žně přispěly k tomu, že se v budoucnu zlepší.

S Maryšou mysleli, že si dělám srandu

Vzhledem k nedostatku místa velmi zkrácený rozhovor s režisérem Zdeňkem Vévodou, ačkoli mluvil jako evangelium

Ve studentském divadle bývá problém kvůli množství lidí skloubit zkoušky. Jak to řešíte v Olomouci?

To záleží na lidech. Já nemám nadpřirozené schopnosti, jak je přimět k tomu, aby na zkoušce byli ve stejný čas. Zkoušky máme ve středu, což je takový nekonfliktní termín, že jim to většinou vychází. Problém jsou čtvrtáci, protože mají před maturitou a nemají tolik času. Ale pro mě je zase výzva začít se věnovat prvkům a začínat divadlo od nuly.

Jsou tví současní herci disciplinovaní? Myslíš tím, jestli chodí včas, jsou připravení, umí text...

Jak kdy. Já jsem z jedné zkoušky naprosto nadšený, protože ti lidé jsou zrovna koncentrovaní a jiná zkouška je zase taková, že jedu domů a říkám si, že už tam nikdy nepůjdu. Ale takoví jsou mladí lidé a já zase nejsem od nich tak vzdálený, abych to nedokázal pochopit. Protože já jsem tam před pěti lety studoval jako oni, takže jsme

kamarádi.

Studenti často chtějí dělat klasickou studentskou recesi. Vy jste hned sáhli po Maryše.

Ono je to možná dané tím, že studuji divadelní vědu a není to jediný soubor, ve kterém funguji. Je to i moje snaha, protože oni by i chtěli dělat recesi, ale neví jak. A mně to zase není blížké. A já když vím, že ten potenciál mají, tak jim vytvářím mety, kterých mohou dosáhnout. Protože vím, že na to v ten daný okamžik mají. Že za tři roky už umí mluvit, pohybovat se na jevišti. Čehož já využívám. Dám jim text, který podle mě dokážou zahrát.

Jaká byla jejich první reakce, když jsi před ně položil scénář Maryši?

Mysleli si, že si dělám srandu. Ale byli tam lidé, kteří mi věřili, protože představení, které jsme dělali předtím, dopadlo dobře. A nebudu to zastírat, já jsem chtěl nasadit titul, aby na nás přišli lidé. Když jsme dělali

Woodyho Allena, tak jsme měli asi dvacet repríz, což bylo do té doby něco nevídaného. My si totiž musíme objednávat prostor, ve kterém hrajeme, musíme ho zaplatit a pro nás je důležité, aby se to prodalo a zaplatilo.

Po Hronově se často zvýší poptávka po souboru. Hrajete nyní víc?

Ano, ale myslím, že to nesouvisí s Hronovem. Zase šlo asi spíše o ten titul. S Hronovem přišly asi jen dvě nabídky, kdy se rozkřiklo, že o nás píše Amatérská scéna (časopis o amatérském divadle, pozn. red.) jako o překvapení Hronova a že jsme dobří. Spíš jsme zaznamenali úspěch na Národní přehlídce v Děčíně. Tam nás hodnocení poroty úplně posadilo na zadek. Oni neřekli ani jedno špatné slovo, úplně nás vyadorovali někam do nebes až jsme se báli, aby nám nevyrostl nos.

A máš z toho strach, že by se to mohlo stát? Že by tví herci usnuli na vavřínech?

U nás v souboru kladné reakce způsobí

Pokračování na další straně

S Maryšou mysleli, že si dělám srandu

Pokračování z předchozí strany

to, že lidi chtějí divadlo dělat dál. Není to o tom - jo, jsme hvězdy, ale spíše - tak možná jsme dobří a měli bychom se tomu věnovat. Najednou máš v souboru čtyři pět lidí, kteří se chtějí hlásit na JAMU a DAMU. Zažili jsme dobu, že to byl třeba jeden člověk za tři roky. Zkrátka neprojevuje se to tak, že by byli arogantní, naopak. Mají k divadlu pokoru. Je také důležité je k tomu vést, aby si nemysleli, že jsou hvězdy. Já mám po každém představení soubor poznámek, co bylo špatně.

Poznáš talent?

Ne (smích). Asi ne. Protože já sám jsem přišel v prváku a nic jsem neuměl. A tak to má víc lidí. Oni přijdou, že to chtějí zkusit. Najednou si po čtyřech letech všimneš, že odchází člověk, který umí mluvit, který se umí pohybovat na jevišti, který se nebojí a dokáže vystupovat před lidmi. Zkrátka úplně základní věci, které mohou uplatnit v životě. A i kdyby se mělo jednat jen o tyto základní věci, tak právě to jim to divadlo dá. Je to divadlo na gymnáziu, není to ZUŠka ani konzervatoř. Většina lidí se divadlu v budoucnu věnovat nebude, ale ten základ je pro ně důležitý.

Máte úspěchy s Maryšou. To je asi závazek do budoucna, ne?

To ano. Co bude dál asi zatím nemohu prozradit, protože momentálně řeším autorská práva. Ale co můžu říci je to, že jsme věděli, že nemůžeme sáhnout po další klasice, protože nechceme, aby lidé srovnávali. A navíc máme v souboru spoustu lidí, kteří budou odcházet. Takže potřebujeme text, který nové členy dokáže zaučit. Žádný velký špalek to nebude, bude to moderní text a budeme se pohybovat v českých luzích a hájích.

Pro mě je Maryša opravdu českým vrcholným dramatickým textem. I když jsem ji viděla už mnohokrát, ta hra mě stále něčím fascinuje. Máš také ten pocit?

Mám. A mám ho o to intenzivněji, protože pro mě to zkrátka není stará věc. Já ji stále vidím současně a vím, že i když neplatí sňatek kvůli majetku, tak platí to, že někdo tebou může manipulovat. Třeba tvoje rodina. Vždyť v současné době se řeší takové věci, jako že rodiče dají vpíchnout dětem čipy, aby je mohli sledovat. To jsou

v podstatě podobné věci. Chceme mít svobodný život, ale zároveň s možností kontroly. Protože bych já byl klidný a v pohodě, tak chci mít o někom informace.

Maryša může mít různé hlavní motivy. Někdo zdůrazní neuspokojivý vztah mezi manžely, někdo vnitřní sílu Maryši, někdo bezvýchodnost situace. Vaše Maryša hodně akcentuje vztah rodičů a dětí, vztah k autoritám. To byl tvůj záměr?

Ono to podle mě spíš vycházelo z lidí, kteří obsadili hlavní postavy. Já jsem nešel prvoplánově po vztahu rodičů a Maryši, i když je to velmi důležité, protože na tom závisí celé druhé dějství a vrací se to ve čtvrtém, kdy Lízal přemlouvá Maryšu, aby se vrátila domů a vlastně konec je o tom, jestli to není jejich vina. A to, jak fungují rodiče a Maryša, je vlastně odraz lidí jako takových.

Jak jsi spokojený s dnešním představením?

Moc. Dnes jsme hráli pro inteligentní publikum, což není vždy samozřejmost. Oni předvedli asi zatím nejlepší představení, jaké jsme kdy hráli a nic se nám nepodělo ani technicky, takže myslím, že to bylo skvělé představení.

Ať si kdo chce, říká co chce

Maryša

Bohumil Hrudka

Líbilo se mi to, protože ti mladí to hráli od srdce. Také jsem jim dal největší hodnocení a přeji jim hodně úspěchů.

Věra Šímová

Bylo to bezvadné, líbilo se mi to. Už proto, že já mám ráda divadlo, ve kterém účinkuje více herců.

Jiří Hnilička

Jako obvykle se mi divadlo moc líbilo. Na to, že to byl studentský spolek, tak to zahráli úplně bezvadně. Mělo to na studenty vysokou úroveň. Takže velká spokojenost.

Jan Jakubec

Asi mě to zaujalo nejméně ze

všech představení, která jsem viděl. Možná proto, že to byla taková klasika. Pro mě konkrétně budou asi lepší komedie.

Mirka Viltová

Hezké představení, líbilo se mi. Mladí lidé mě příjemně překvapili. Pěkné zpracování.

Šárka Platilová

Maryša dobrá. Já jsem na to přijela až z dalekého Trutnova.

Kateřina Fialová

Představení mělo moc hezké momenty, ale kdybych to měla vzít globálně, tak mě to zase až tak nenadchlo. Pro mě to bylo bez energie.

Monolog jsme na žních hráli naposledy

Rozhovor s Václavem Poldou, který již podruhé sáhl po Nebezpečných známostech

Jak jsi se dostal ke spolupráci s Martinou?

Martina byla v souboru nová a Honza Milota mi navrhl, jestli bych s ní neudělal nějaký monolog, aby byla trochu vytížená.

Podle čeho jsi monolog vybíral?

Monologů je hrozně málo. Obzvláště ženských a těch, které by korespondovaly s věkem Martiny. Tak jsem sáhl po Nebezpečných známostech, které jsme už kdysi dělali a které znám. Kousek jsem nově zdramatizoval.

Ten monolog vznikl pouze proto, abychom s ním mohli vyjet na soutěžní přehlídky, protože to není inscenační tvar, není to inscenace. Takže jsme nazkoušeli Cecile kvůli soutěži, kterou pořádá SČDO, Svaz českých divadelních ochotníků. Soutěž je celorepubliková, jmenuje se O pohárek SČDO a soutěží se tam pouze s monology a dialogy. Do osmnácti let je to Kandrásěk. Hierarchie je stejná jako u ostatních soutěží. Nejprve krajská přehlídka a potom národní.

My jsme jeli na krajskou do Horšovského Týna u Plzně, kde Martina skončila druhá. Původně jsme spadali pod Děčín, ale u Plzně je to prý náročnější, tak jsem chtěl, aby Martina

prošla náročnějším sítím. Z druhého místa jsme postoupili do národního kola do Brandýsa nad Labem. Vítěz z nejstarší kategorie měl možnost postoupit na národní přehlídku dospělých. Vítězkou se stala Martina a tak se dostala i na nejvyšší přehlídku. Nicméně mezi dospělými už jsme se neumístili.

Znala Martina předlohu svého monologu?
Neznala.

Jaká to byla začka?

Já ji nechci úplně jen chválit (smích). Mně se s ní pracovalo dobře. Má elementární talent, to bezpochyby. Má dobrý cit pro temporytmus a timing, rychle chápe a rychle fixuje. Myslím, že má docela potenciál stát se docela dobrou.

Ať si kdo chce, říká co chce

Monolog

Miroslav Bilík

Monolog se mi líbil. Já jsem viděl původní provedení hry a jsem příjemně překvapen, že tak mladý člověk to dokáže. Samozřejmě že to děvče má před sebou budoucnost, hlavně ale aby nepotkala nějakého Valmonta.

Michal Šturma

Bylo to zajímavé osvěžení, předpokládám že mimo soutěž. Líbilo se mi.

Kateřina Davídková

Moc se mi to líbilo. Holka je šikovná.

Lukáš Křížek

Byl to můj první monolog, který jsem po delší době viděl. Hrozně mě to překvapilo, Martina má krásný hlas a přesvědčila mě i svým výkonem. Věřil jsem jí každé slovo, což je důležité.

Kateřina Fialová

Z pohledu divadelnice bych řekla, že se asi Martina necítila v té roli moc dobře. Dokážu se vcítit do její role, protože jsem také na jevišti měla pár monologů a asi jsem se cítila jako ona. A z pohledu diváka se na Martinu moc pěkně kouká a určitě má v sobě potenciál. Je moc šikovná.

Rádi rozdáváme radost

Rozhovor se smutným pastýřem o UFO i Kapustnici

Rozhovor s Vladimírem Benkem jsme se snažili převést do češtiny. Důvod je jasný. Nechtěli jsme tu krásnou slovenštinu zprznit. To je zase hezké české slovo.

Co máte pořád s těmi Ufony?

To je jednoduché. Shoda náhod. Šlo o paralelní dramaturgii. V levočském monodramatu si pastýř ufony vymyslel. V Divadle Commedia, kde hrajeme Zelňačku, jsme dostali už hotový scénář, který jsem přeložil. Dramaturgem byl Saša Gregar z Hradce Králové. Měl připravené dokonce tři dramaturgické verze této hry. Pro čtrnáct, osm a čtyři herce. Já si vybral tu pro čtyři a v té jsem nakonec ještě jednu postavu škrtl. Byla to jediná ženská postava, Francka, a škrtl jsem ji z jednoduchého důvodu. Nemáme natolik kvalitní ženské herečky, které by nám byly na jevišti rovnocennými partnerkami. Ono vůbec najít ženu-komičku je problém, protože každá chce na jevišti dobře vypadat.

Ale zpátky k ufonům, šlo o shodu náhod, ale obě inscenace jsem dělal s láskou.

V Čechách máte s Kapustnicí opravdu

Pokračování na další straně

Rádi rozdáváme radost

Pokračování z předchozí strany

velký úspěch, máte ho i na Slovensku?

Máme. Jsem hrdý na to, že naše Kapustnica byla celoslovenskou premiérou. Na Slovensku se Kapustnica vůbec nehraje, hrajeme ji jen my. Věděl jsem, že je to v Česku kulturní záležitost, myslím, že se tu hrála od dvaosmdesátého roku. Zvláštností je, že do slovenštiny nebyla tato hra nikdy přeložena. Přitom v Čechách je určitě v knihovničce každé domácnosti. Já ji taky měl. Proto jsem si troufl na překlad. Hnala mě jakási ctižádost uvést takový skvost i na Slovensku. A po devadesáti reprízách už mohu říct, že se nám to povedlo. Je to výborná věc. Zajímá to mladé i staré. A já v divadle miluji, když se diváci hodinku a půl smějí, na konci zvěšují a řeknou si, ejha, to nebyla taková sranda. Ten příběh dvou starců podáváme samozřejmě humorně, ale ta mrazivá tečka je tam taky.

Pořád vás to baví? I po těch devadesáti reprízách?

Ano, jednoznačně. Určitě to ještě několik let budeme hrát. Řeknu to takhle, my máme v repertoáru asi jedenáct nebo dvanáct inscenací, nejstarší je z roku 1993. Některé hrajeme rok, dva i tři, ale Kapustnicu pořád. Přitom hra, kterou jsme hráli už v roce 1993 je v roce 2011 ještě lepší. Asi je to tím, že tehdy mi bylo přes čtyřicet a teď je mi šedesát a do té hry ještě víc pasuji. A to je krásné, protože divák tomu ještě víc věří.

A ještě vám řeknu, nač jsem v našem divadle pyšný. Mnohé naše inscenace byly označeny nálepkou nepřenositelné. A platí to i u Kapustnice. Stalo se nám, že si jiný soubor vzal scénář této hry, ale nakonec ho vrátil, že

se to nedá dělat. Je to naše cesta a té se stále držíme.

Jaký je rozdíl mezi Levočskou divadelní společností a Divadlem Commedia?

Levočská divadelní společnost, abych je neurazil, je taková nahodilá. Od Pastýře vlastně neudělala nic, kromě jedné pohádky pro děti, ale ta měla tři, čtyři reprízy a skončila.

Zatímco v Divadle Commedia nebylo roku, kdy by neproběhla premiéra. Na to jsem také pyšný, neboť jsem zakladatel tohoto divadla. V roce 1968 se nás sešlo sedm divadelních nadšenců a tehdy ve svých osmnácti letech jsem ani netušil, že mě to tak chytí a že se nakonec z koníčka stane profese. Dělal jsem divadelního metodika a nyní pracuji pro agenturu, která zajišťuje kulturně - společenské programy.

Zkusil jsem si i profesionální hereckou dráhu, ale velmi rychle jsem tuto profesi opustil. Není to ono. Vždy si vzpomenu na slova Petra Scherhaufera, u kterého jsem v sedmdesátých letech studoval režii, který říkal: „Držte se amatérského divadla, je mnohem svobodnější než to profesionální. Nikdo vám nebude rozkazovat, jen vy sami sobě.“ A jeho slova se dokonale naplnila.

Nelžete si s kolegy na nervy?

Žádná ponorková nemoc nám nehrozí. Miško a Duško jsou skvělí, divadlo je baví a jsou mimořádně tvořiví. Nevím, čím to je, že je to tak skvělé nebo jestli nad námi někdo drží ochrannou ruku, ale je radost s nimi dělat. Oni nechávají za dveřmi všechny soukromé

starosti, a když vstoupí do šatny nebo na jeviště, vymýšlejí jen věci, které přinášejí něco pro inscenaci.

Já uvidím Kapustnicu už potřetí a z vašeho souboru mám pocit, že když vylezete na jeviště, jste šťastní.

To je pro nás velká pochvala a je to možné, protože nám opravdu dělá radost rozdávat radost.

Ať si kdo chce, říká co chce

Pastier

Iveta Vlková

Výkon hlavního představitele byl naprosto super. Postavu zahrál moc dobře, člověk mu ty emoce věřil. Nicméně bylo to náročnější představení, myslím si, že to nebylo pro běžného diváka klášteckých žní. Ale herecký výkon mě naprosto dojal.

Kateřina Höhnová

Byl to obdivuhodný výkon. Krásný, procítěný monolog, takže perfektní.

Dáša Bečvářová

Já jsem ani nevěděla na co jdu a jsem neuvěřitelně mile překvapená, protože takto zahrát emoce jsem asi jen tak nikoho neviděla. Bylo to úžasné.

Petr Gavlík

Bylo to velmi zajímavé, na to že to bylo divadlo jednoho herce. Dokázal zaujmout a udržet si pozornost diváka po celou dobu. Některé vtipky hodně pobavily. A na to, že to bylo ve slovenštině, tak bylo dobře rozumět a všichni si to mohli užít.

Jan Valta

Mně se to strašně líbilo. Byl jsem unešený, hltal jsem to od začátku do konce. Hodně lidí se tomu smálo, ale mě to v některých situacích přišlo hodně vážné. Opravdu to bylo super. Děkuji.

Přecedo, jak hodnotíš letošní žně?

To, co diváci letos viděli, by měli hodnotit především oni sami. Já bych raději vyzdvihl to, co neviděli. Co bylo před jejich zraky skryto, ale s čím si já žně spojuji především. Vlastně měl bych říci s kým. Vlastně bych měl říci jejich jména: Honza Škach, Saša Pilský, všichni čtyři Nyklíčci, Květuše Hlaváčová, Vašek Štauber, Michal Rambousek, Láďa Dlouhý, Míra Metlický, Honza Valta, Vašek Polda, Martina Bečvářová, Ivana Kalová, Zuzka Ježková, Majda Nucová, Karel Svoboda, Katka Pilská, Dita Jandová, Štěpán Malast, Olina Ratajová a j.h. Jirka Tříška, Martin Smotlacha a Tonda Novotný.

Tak toto jsou pro mne letošní žně. Hodnotím je jako vynikající.

ŽŇOVINY
vám přinesli

Zdeňka a Míra Nyklíčkoví,
Honza Škach a Honza Valta

a společnost
UNIPROGRAM